

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 24/07/2025 09:07
Sayı: E-120.07.03-1670798

2025 AİLE YILI

Sayı : E-85112434-610-7028259

Konu : Soru Önergesi

7/19214 GK 47

7/19331 GK 48

7/20179 GK 64

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

7/20398-20399 GK 66

7/20402-20403 7

- İlgi : a) 19.11.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04/E.1532585 sayılı yazınız.
b) 21.11.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04/E.1534141 sayılı yazınız.
c) 16.12.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04/E.1546843 sayılı yazınız.
ç) 18.12.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04/E.1550133 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek: Liste ve Cevaplar (32 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 96169974-E377-4755-A91A-2B11EC62FB3D Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ktb-ebys>

Cumhuriyet Bulvarı No: 4 Ulus Altındağ / ANKARA
Telefon No: (312) 470 8000 Belge Geçer No: (312) 470 5131

<http://www.ktb.gov.tr> <http://sgb.ktb.gov.tr>
KEP Adresi : kulturveturizmbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Hülya
TANRIVERDİ
İşletme İşçisi

Telefon No:(312) 470 50 07

**ERZİNCAN MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA SARIGÜL'ÜN 7/20403 ESAS
SAYILI SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Bakanlığımız (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü)'ca;

Yurt dışında bulunan ülkemiz kökenli kültür varlıklarının tespit edilmesi için Bakanlığımız uzmanlarınca müze koleksiyonlarının yanı sıra müzayede evlerinin web sayfaları, yayın/katalog/broşürleri de dikkatle incelenmekte ve Anadolu kökenli kültür varlıkları tespit edilmektedir. Gerçekleştirilen çok yönlü çalışmalar neticesinde, yasa dışı çıktığı tespit edilen kültür varlıklarının ülkemize iadesi talep edilmekte ve buna ilişkin süreçler titizlikle takip edilmektedir. Bu kapsamda, 2002-2024 yılları arasında toplam 13.268 kültür varlığının ülkemize iadesi sağlanmış olup 2018 yılından bu yana geçen 6 yıllık süreçte ise 8.953 kültür varlığı ülkemize kazandırılmıştır.

Bakanlığımızca gerçekleştirilen kültür varlığı iadesine yönelik çalışmalara ilişkin bilgilere <https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-44470/yurt-disindan-iadesi-saglanan-eserler.html> internet sayfasından ulaşılabilmektedir.

Kültür varlıklarının korunması çalışmalarında, kültür varlığı kaçakçılığıyla mücadele büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda, geçmiş yıllarda Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı Kaçakçılıkla Mücadele Şube Müdürlüğü tarafından başarılı çalışmalar yürütülmüş, daha etkin ve uzmanlaşmış bir mücadele amacıyla 9 Mart 2020 tarihinde Kaçakçılıkla Mücadele Daire Başkanlığı kurulmuştur. Bu Daire Başkanlığı bünyesinde, yurt içi ve yurt dışı boyutlarıyla kaçakçılıkla mücadeleye yönelik Şube Müdürlükleri oluşturulmuş, ayrıca Eğitim ve Farkındalık Şube Müdürlüğü tesis edilmiştir.

Kültür varlığı kaçakçılığıyla mücadelede Bakanlığımızca iç ve dış paydaşlarımızla eşgüdüm ve iş birliği halinde hareket edilerek, ülke geneline yayılan çok yönlü çalışmalar yürütülmektedir. Kültür varlığı kaçakçılığına, kültür varlığı bulmak amacıyla kaçak kazı yapıldığına ya da izinsiz define araştırıldığına ilişkin Bakanlığımıza iletilen çeşitli ihbar ve başvurular ivedilikle değerlendirmeye alınarak, kolluk birimlerine yönlendirilmekte, bu suretle pek çok olaya erken müdahale edilmesi sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca ayrıca, antik kentlerin ve örenyerlerinin kapalı devre kamera sistemiyle izlenmesi için teknik donanımlar kurulmakta, bu alanlara gece-gündüz esaslı nöbet tutan güvenlik görevlileri istihdam edilmektedir. Bunlara ek olarak, fiziki şartları sebebiyle kontrolü güç olan bazı alanlarda güvenlik ve denetimin sağlanması için yeni projeler de hayata geçirilmektedir.

Yine kültür varlığı kaçakçılığı ve kaçak kazıların önlenmesi konusunda kolluk kuvvetlerinin yaptığı bazı operasyonlara birimlerimiz tarafından da katkı sağlanmakta olup bu doğrultuda Bakanlığımız teknik desteği, Emniyet ve Jandarma birimlerince düzenlenen operasyonlar neticesinde son 5 yılı kapsayan dönemde (2020-2021-2022-2023-2024) 1 milyon 366 bin 724 kültür varlığı ve obje müzelerimize getirilerek incelenmiş ve koruma altına alınmıştır.

Ayrıca, çeşitli sosyal medya kanalları üzerinden yapılan ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'na muhalefet teşkil eden içerikli paylaşımlar Bakanlığımız ilgili birimleri tarafından titizlikle takip edilerek sorumlular hakkında gerekli yasal işlemler başlatılmakta ve bu tarz paylaşımların özendirici etkisinin geniş kitlelere yayılmasının önlenmesi amacıyla erişimlerin de engellenmesi için hukuki girişimde bulunmaktadır.

Kültür varlıklarının korunması, kaçak kazılarla tahribi ve kaçakçılığının önlenmesi alanında eğitim-farkındalık faaliyetleri önemli bir yere sahiptir. Kültür varlıklarımızın ait olduğu topraklarda sürdürülebilir şekilde korunmasını sağlayacak gönüllü ve istekli toplumsal bilincin yaygın şekilde yerleştirilmesi ve bu bilincin kuşaklar arasında aktarımını sağlamayı hedefleyen kalıcı, etkili ve sürdürülebilir nitelikte projelerin hayata geçirilmesine yönelik çalışmalar kararlılıkla yürütülmektedir.

Çocukların eğitim-farkındalık düzeyini artırıcı çalışmalar:

"Biri Arkeolog mu Dedi?" adlı hikâye kitabı, "Karagöz-Kültürel Miras Yüzsüz Deli Hırsız" adlı gölge oyunu, "Orpheusun Mozağinden Dökülen Taşlar" adlı masal ve "Artemis'in Yolculuğu" adlı çizgi roman hazırlanarak, çocuklarımız ve gençlerimizde kültür varlıklarımızın korunması ve kaçakçılığının önlenmesine yönelik olarak farkındalığın artırılması amaçlanmıştır. Çocuklar ve eğitimciler için www.kulturkoruyucuları.ktb.gov.tr adlı web sitesi hazırlanmıştır.

Ankara Üniversitesi Çocuk Bilim Merkezi Koordinatörlüğü iş birliğiyle kültür varlığı kaçakçılığının önlenmesi teması üzerine kurgulanan "Kültür Koruyucuları" isimli çocuk eğitim programı müze, okul, şenlik/festivallerde uygulanabilir nitelikte üç farklı versiyonlu programlar uygulanmaktadır.

Yetişkinlerin farkındalık düzeyini artırıcı çalışmalar:

Kültür varlıklarına zarar vermenin suç olduğunu vurgulayan 5 video kamu spotu ve 3 radyo spotu RTÜK tarafından onaylanarak paylaşılmıştır. Kültür varlığı kaçakçılığının önlenmesi alanında sosyal medya üzerinden genel halk kitlesinin bilinçlendirilmesi amacıyla bilgi kartları tasarlanmıştır. Halkın kültür varlığı

kaçakçılığının önlenmesi özelinde bilgilendirilmesi ve farkındalığının artırılması amacıyla afişler hazırlanmıştır.

Kaçak kazıların yoğunlaştığı alanlarda yaşayan halkla, Genel Müdürlük, müze müdürlükleri ve kazı başkanlıkları organizasyonu ile “Köy Sohbetleri” adlı projeye bir araya gelinmektedir. Bu ziyaretlerde, kültür varlıklarının korunmasının önemi, kaçak kazıların kültür varlıklarına verdiği zararın boyutu anlatılırken bu suçun masum bir suç olmadığı mesajı verilmektedir.

Kültür varlığı kaçakçılığının önlenmesi alanında görev yapan personelin (kolluk kuvvetleri, hâkim-savcılar ve müze uzmanları) eğitim çalışmalarına özel içerikler hazırlanmaktadır. Hazırlanan içeriklerle; kültür varlığı kaçakçılığının engellenmesi alanında hizmet yapan personelin mevzuat ve uygulamalar hakkında bilgilendirilmesi, kurumlar arası sıkı iş birliğinin geliştirilmesi ve bu mücadelede verimli-hızlı işlem tesis edilmesi amaçlanmaktadır.

Eğitim-farkındalık alanında Bakanlığımızca yürütülen çalışmalara ilişkin detaylara <https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-334132/egitim-ve-farkindalik-calismalari.html> adresinden ulaşılması mümkündür.

Bu çalışmalar, ülkemizin kültürel zenginliklerinin korunması, yasa dışı faaliyetlerin önlenmesi ve toplumda farkındalık oluşturulması açısından büyük önem taşımakta, Bakanlığımız bu mücadeleyi kararlılıkla sürdürmektedir.

Kültür varlığı kaçakçılığını önlemek amacıyla kontrol mekanizmalarının güçlendirilmesine yönelik çalışmalar Bakanlığımızca titizlikle yürütülmektedir. Bunun yanı sıra Etnografik Nitelikteki Taşınır Kültür Varlıkları Hakkında Yönetmeliğin 5’inci maddesi gereğince, yurt dışına çıkarılmak istenen etnografik nitelikteki taşınır kültür varlıklarının kontrolü, ihtiyaç duyulması halinde, Bakanlığa bağlı müze müdürlüklerinde görev yapan arkeoloji, etnoloji ve sanat tarihi alanlarında uzman ihtisas elemanlarının belirli gümrük kapılarında görevlendirilmesiyle sağlanabilmektedir.

Yine Bakanlığımız ile Ticaret Bakanlığı arasında sağlanan iş birliği çerçevesinde, gümrüklerde görev yapan personele kültür varlıklarının tanınması ve kaçakçılığın önlenmesine yönelik eğitimler verilmekte; ayrıca, düzenli denetimler gerçekleştirilmekte ve Bakanlık uzmanları gerektiğinde operasyonlara destek sağlamaktadır.

Bu kapsamda yürütülen çalışmalar, kültürel mirasın korunması ve yasa dışı faaliyetlerin önlenmesine yönelik sürdürülen mücadelenin bir parçası olarak kararlılıkla devam etmektedir.

Ülkemizden yasa dışı olarak yurt dışına çıkarılan kültür varlıklarının tespiti ve iadelerine yönelik Bakanlığımızca yürütölen çalışmalar uluslararası anlaşmalar kapsamında, öncelikle yurt dışına çıkarılma zamanı ve şekli araştırılarak, dönemin ilgili kanunları da göz önünde bulundurulmak suretiyle, pek çok farklı kıstas çerçevesinde yapılan değeriendirmeler sonucunda gerçekleştirilmektedir. Bu doğrultuda, yakın dönemde ABD, Ekvador, Sırbistan ve İsviçre olmak üzere, Yunanistan, Bulgaristan, Romanya, İran, Peru, in Halk Cumhuriyeti, Türkmenistan ve Özbekistan ile kültürel varlıkların kaçakçılığının önlenmesini amaçlayan ikili anlaşmalar yapılmıştır. Ayrıca, diğeri ülkeler ile de benzer yönde anlaşmalar yapılmasını hedefleyen çalışmalar hâlihazırda devam etmektedir.